

УПРАВЛЕНИЕ ПО ОБРАЗОВАНИЮ СОЛИГОРСКОГО РАЙИСПОЛКОМА

Государственное учреждение образования
«Погостская средняя школа Солигорского района»

**«Дубовский Анатолий Игнатьевич –
мой знаменитый земляк»**

Автор:

Ярошеня Яна Игоревна
ГУО «Погостская средняя школа
Солигорского района», 10 класс

Научный руководитель:

Дуденко Лариса Леонидовна
ГУО «Погостская средняя школа
Солигорского района», учитель
географии, т.273296

Солигорск, 2024

Змест

Уводзіны.....	3
Мэта і задачы	5
Асноўная частка	6
Заклучэнне	10
Спіс выкарыстаных крыніц.....	11
Дадаткі.....	12

Уводзіны

Зямля славіцца людзьмі. Працавітымі, дбайнымі, гаспадарлівымі. Іх шмат на Салігоршчыне. Мне пашчаслівілася нарадзіцца ў вельмі прыгожым краі, дзе жывуць і працуюць цікавыя людзі. Многія з іх удастоены высокіх урадавых узнагарод. Гэта - гонар і слава нашага краю, яго яркае і непаўторнае святло.

Ёсць людзі - легенды... Гэта я ведала з дзяцінства. Аднак заўсёды мне здавалася, што яны нейкія незямныя, амаль фантастычныя. Пра такога незвычайнага чалавека, майго земляка, па прозвішчы Дубоўскі, які нарадзіўся ў вёсцы Цясова і доўгі час працаваў там, мне б хацелася вам расказаць.

Нездарма кажуць у народзе: “Дзе чалавек нарадзіўся, там і прыгадзіўся.”

У нашай мясцовасці вырасла не адно пакаленне знакамітых людзей, аднак такога чалавека, як Дубоўскі Анатоль Ігнатавіч, нельга абыйсці стараной. Ён не здзяйсняў ніякіх незвычайных подзвігаў, ён проста самааддана працаваў на нашай салігорскай зямлі. Ці не таму часта, высветліўшы да пэўнага часу невядомую нам інфармацыю пра чалавека, мы лепш пачынаем разумець яго мінулае жыццё.

Ён жыў у вельмі прыгожым гераічным месцы. На ўскрайку мястэчка Пагост нясе свае воды рэчка Случ. Вакол дзівосная, амаль некранутая прыгажосць, самабытныя, добразычлівыя людзі. І танк на пастаменце, як напамін аб вайне, ахоўвае спакой вёскі.

Звярнуўшыся да даведнікаў [1], [2] я знайшла многа цікавага. Жаданне працягнуць даследаванне з’явілася пасля гутаркі з жыхамі вёскі Цясова.

Для напісання работы былі выкарыстаны наступныя метады даследавання:

1. **Інфармацыйна-пазнавальны.** Падбор і вывучэнне літаратуры аб г.Салігорску і Салігорскім раёне.
2. **Даследчы.** Сустрэчы і гутаркі з карэннымі жыхарамі вёскі Цясова. Збор інфармацыі праз краязнаўчы музей г. Салігорска.
3. **Аналітычны.** Абагульненне і сістэматызацыя сабранага матэрыялу. Фармуліроўка вывадаў.
4. **Практычны.** Азнямленне вучняў з вынікамі на школьнай навуковай канферэнцыі. Выкарыстанне матэрыялу на ўроках, для напісання летапісу калгаса імя Чкалава.

Мэта і задачы

Мэта: даследаванне жыццёвага і працоўнага шляху знакамітага земляка – Дубоўскага Анатоля Ігнатавіча

Задачи:

1. Вывучэнне гісторыі краю, жыццёвага, працоўнага і творчага шляху знакамітых людзей Салігоршчыны, выхаванне пачуцця гонару і любові да Радзімы на прыкладзе знакамітых людзей .

2. Фарміраванне ў навучэнцаў цікавасці да гісторыі горада праз даследчую і пошукавую дзейнасць, грамадзянска -патрыятычных пачуццяў і адказнасці за захаванне гісторыка-культурнай спадчыннасці горада і раёна.

3. Выхаванне ў навучэнцаў цікавасці да лёсаў аднавяскоўцаў, фарміраванне ў іх свядомага пачуцця гуманізму, пачуцця чалавечага гонару за нашых знакамітых землякоў- людзей вялікай чалавечай годнасці.

Асноўная частка

Нарадзіўся Анатоль Ігнатавіч Дубоўскі (дадатак 1) 18 жніўня 1922 ў в.Цясова. Сям'я Дубоўскіх была дружнай, працавітай. Дзеці-Анатоль(старэйшы), Вольга, Уладзімір, Алена дапамагалі бацькам па гаспадарцы. Бацька, Дубоўскі Ігнат Сямёнавіч, быў граматым чалавекам. Ён скончыў бухгалтарскія курсы ў Петраградзе. У 1929 годзе ў вёсцы Цясова быў створаны калгас "Ясная раніца. Бацька Дубоўскага Анатоля Ігнатавіча быў абраны першым старшынёй калгаса (дадатак 2). Далейшы лёс сыноў Ігната Сямёнавіча, быў звязаны з працай на зямлі. Яго сыны доўгі час былі кіраўнікамі калгасаў (дадатак 19).

Закончыўшы Цясоўскую сямігодку, Анатоль Ігнатавіч, працаваў піянерскім вожатым у Цярушкаўскай школе.

У чэрвені 1941 года, за некалькі дзён да пачатку вайны, па камсамольскай пуцёўцы Анатоль Ігнатавіч выехаў у Тамбоўскае кавалерыйскае вучылішча.

Закончыў яго ў снежні 1942 года і адразу пад Сталінградам атрымаў першае баявое хрышчэнне, першую афіцэрскую пасаду - камандзіра ўзвода, першае раненне і першую ўзнагароду - ордэн Чырвонай Зоркі. Потым ваенны лёс закінуў Анатоля Ігнатавіча на Курскую дугу, пад Гомель, пад Адэсу, дзе ён атрымаў другі ордэн Чырвонай Зоркі. Анатоль Ігнатавіч удзельнічаў у аперацыі "Баграціён" па вызваленню Беларусі. 30 чэрвеня 1944 года удзельнічаў у вызваленні Слуцка. Эскадрон Дубоўскага страціў 28 чалавек [2, с.562]. Хоць да Цясова "рукой падаць", дабрацца дамоў не давялося. Яго ваенныя дарогі павялі на Захад: Капыль, Нясвіж, Баранавічы.

Пад Баранавічамі быў паранены, у шпіталь трапіў у Слуцк. Адсюль і змог ён зазірнуць дадому - у родную хату. Дома яго абнялі маці Яфімія Андрэўна, сёстры і брат. Сустрэча была кароткая. Анатоля Ігнатавіча чакалі новыя баі.

Ён удельнічаў у вызваленні Румыніі, Венгрыі і Чэхаславакіі. У Празе закончыў вайну (дадатак 11). За гэты час да ранейшых ордэнаў Чырвонай Зоркі і медаля “За абарону Сталінграда” прыбавіліся яшчэ ордэны Александра Неўскага і Айчыннай вайны II ступені і 4 медалі “За баявыя заслугі”, “За ўзяцце Будапешта”, “За вызваленне Прагі”, “За перамогу над Германіяй” і 17 падзяк ад Галоўнакамандуючага І.В. Сталіна (дадатак 5). Прыбавіліся 4 раненні і адна кантузія.

У 24 гады уступіў у члены ВКП(б) (дадатак 6). Дэмабілізаваўся з Савецкай Арміі ў 1946 годзе (дадатак 3,4). Пасля вайны працаваў некалькі гадоў у г. Цеміртаку на хімзаводзе ў аддзеле кадраў. Калі вярнуўся дадому, быў абраны старшынёй Пагосцкага сельскага Савета [3].

У 1950 годзе Дубоўскага Анатоля Ігнатавіча выбіраюць старшынёй калгаса імя Чкалава. У 1952 годзе да калгаса імя Чкалава далучаюць калгас “Звязда” ў м. Пагост. За калгасам было замацавана ў пажыццёвае карыстанне 4889 га зямлі: ворыва-1916 га, сенажацей -1721 га, пашы- 749 га, леса- 261 га, сада-22 га [4].

У 1962 годзе калгас святкаваў сваё 40-годдзе. Цясоўцы умелі працаваць і ўмелі святкаваць. Уся вёска выйшла на вуліцы (дадатак 12-17).

24 гады ён кіраваў гаспадаркай. За гэты час завочна закончыў БДУ імя Леніна, аспірантуру, абараніў кандыдацкую дысертацыю [3]. У калгасе былі пабудаваны новыя фермы, дамы, Дом культуры, тарговы цэнтр са сталовай і рэстаранам, баня.

Дубоўскі Анатоль Ігнатавіч неаднаразова быў удзельнікам ВДНГ СССР (дадатак 20). За поспехі ў працы Анатоль Ігнатавіч быў узнагароджаны бронзавым (1967г.), сярэбраным (1968г.) і залатым (1969г.) медалём “Выставы дасягненняў народнай гаспадаркі СССР” (дадатак 21). У 1969 годзе быў выбраны дэлегатам Трэцяга Усесаюзнага сходу калгаснікаў, які праходзіў у Маскве (дадатак 23).

У 70-я гады калгас імя Чкалава быў адным з лепшых у рэспубліцы.

Тут яго знайшла працоўная слава: у 1971 годзе за поспехі ў развіцці сельскагаспадарчай вытворчасці і выкананні пяцігадовага плана продажу дзяржаве сельгапрадукцыі Анатолю Ігнатавічу Дубоўскаму было прысвоена званне Героя Сацыялістычнай працы. Амаль усе гады, будучы на старшынскай пасадзе, ён выбіраўся членам бюро раённага камітэта партыі, дэпутатам Мінскага абласнога Савета (дадатак 22). А ў сакавіку 1974 года Анатоля Ігнатавіча выбралі першым сакратаром Салігорскага райкома партыі, які ён узначальваў 8 гадоў, да выхада на пенсію.

У многім дзякуючы яго арганізатарскім здольнасцям раён па сацыяльна-эканамічным паказчыкам займаў лідзіруючыя пазіцыі ў Мінскай вобласці.

У 1975 г. у калгасах і саўгасах налічвалася 61 тысяча галоў буйнай рагатай жывёлы, у тым ліку 19 тысяч кароў, 26 тысяч свіней, больш за 6 тысяч авечак.

У 1975 г. у медыцынскіх установах працавалі 237 урачоў і 853 чалавекі сярэдняга медыцынскага персаналу [1,с.460].

У раёне была праведзена вялікая меліярацыя балот, асушана больш за 60 тысяч га, з якіх калгасы і саўгасы атрымлівалі больш палавіны сельгаспрадукцыі. Багатыя ўраджаі вырошчваліся на асушаных тарфяніках ў саўгасы “Новае Палессе”, “Прагрэс”. Надоі малака ў сярэднім па раёне дасягнулі 2.6 тысяч кг ад кожнай каровы. [1, с.460].

Новы крок быў зроблены ў развіцці жывёлагадоўлі. Па ініцыятыве Дубоўскага Анатоля Ігнатавіча ў калгасах пачалі прымяняць безпрывязнае утрыманне буйнай рагатай жывёлы, а ў раёне з’явіўся першы на Міншчыне клуб даярак–чатырохтысячніц. З 1970 года па 1980 год пагалоўе жывёлы павялічылася на 16 тыс. [1,с.461]

Пачынаючы з другой паловы 1979 года раён неаднаразова выходзіў пераможцам у рэспубліканскімі абласным сацыялістычным спаборніцтве за павелічэнне вытворчасці і продажу дзяржаве малака.

У наступныя гады паспяхова выконвалі планавыя заданні прамысловыя прадпрыемствы раёна. Дзесяты пяцігадовы план прадпрыемствы выканалі ў лютым 1980 года. А торфабрыкетны завод “Старобінскі “ і Салігорскі гармалзавод - адпаведна ў красавіку і жніўні 1978 года. У чэрвені 1980 года ў ліку іншых сямі раёнаў завяршыў пяцігодку [1,с.460].

У лютым 1981 года працоўныя раёна выбралі А.І. Дубоўскага дэпутатам Вярхоўнага Савета БССР. Пад кіраўніцтвам А.І. Дубоўскага раён займаў адно з першых месцаў у вобласці. Аб яго працы сведчаць мірныя ўзнагароды: 2 ордэна Леніна, 2 ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга (дадатак 7-10).

Ужо на пенсіі Анатоль Ігнатавіч Дубоўскі стаў старшынёй калгаса “Трэці рашаючы”. За першыя пяць гадоў яго працы амаль ў тры разы павялічыліся аб’ёмы вытворчасці.[3]

30 красавіка 1996 года ў Цясоўскім Доме культуры сабраўся калгасны сход. Сюды праўленне калгаса імя Чкалава запрасіла і Анатоля Ігнатавіча Дубоўскага. Размова ішла аб вясковым жыцці-быцці, вырашаліся надзённыя пытанні. Былы старшыня дзяліўся сваімі меркаваннямі наконт цяжкасцей сённяшняга жыцця.

2 мая 1996 года Анатоля Ігнатавіча не стала. Ён пахаваны на мясцовых могілках, паміж вёскамі Цясова, дзе нарадзіўся і працаваў, і м.Пагост, дзе жыла яго сям’я. А цяпер пражывае яго жонка - Дзялендзік Людміла Іванаўна.

Імя Анатоля Ігнатавіча Дубоўскага ўвекавечана на Алеі Славы г.Салігорска і Салігорскага раёна.

Заклучэнне

У кожнага чалавека ёсць Радзіма, і кожны любіць яе. Любіць месца, дзе нарадзіўся і жыве. Любіць родную прыроду, свой народ. Без бацькаўшчыны і без свайго народа чалавек не можа жыць.

Як прыемна кожны дзень адкрываць для сябе таленавітасць нашага народа, бачыць прыгажосць роднага куточка, слухаць павучую беларускую мову і адчуваць ў душы вялікі гонар за сваю Радзіму.

Кожны чалавек павінен ганарыцца той мясцінай, дзе нарадзіўся і жыве, любіць свой родны куточак (малую радзіму) як часцінку нашай Бацькаўшчыны.

Пра людзей мы мяркуем па справах, якія яны здзейснілі, па спадчыне, якую яны пакінулі сваім нашчадкам. І наш славуты зямляк ДубоўскіАнатоль Ігнатавіч у гэтым сэнсе найярчэйшы прыклад.

Галоўны скарб маёй краіны — ЛЮДЗІ! Яны ўслаўляюць сваю зямлю, нясуць у свет добрае імя беларусаў.

Вёска Цясова— мая радзіма, мая любімая зямля. Я вырасла тут і цяпер жадаю ўсе свае сілы, здольнасці, стараннасць укласці ў яе развіццё. Я веру, што ў маёй Радзімы вялікая будучыня, і я жадаю будаваць яе разам са сваім народам - беларусамі. Я жадаю аддаць маёй Айчыне ўсю маю любоў. Вельмі хочацца, каб ў сэрцах беларусаў назаўсёды захавалі гордасць, павага і любоў да роднай зямлі. І асабліва захавалася павага да мінулай спадчыны.

Практычная значнасць работы заключаецца ў магчымасці выкарыстання вынікаў даследавання для электроннай кнігі “Славен город своими людьми”, для правядзення раённай акцыі “История города в лицах”.

Вывучэнне матэрыялаў аб Дубоўскім Анатолі Ігнатавічы, напісанне работы, гэта толькі першы этап ў маім даследаванні. Мне захацелася напісаць летапіс калгаса імя Чкалава. Мае родныя, мае землякі ўсё жыццё працавалі ў сваім калгасе. Ганарыліся яго дасягненнямі. А зараз такога калгаса - не існуе. Мне хочацца расказаць аб маіх земляках.

Спіс выкарыстаных крыніц

1. Памяць: Гіст. – дакум. хроніка Салігорскага раёна. – Мн.: БЕЛТА, 2004. – 576 с.: іл.
2. Памяць Беларусі: Рэспубліканская кніга/Рэд.кал: Г.П.Пашкоў(пад.рэд.) і інш.; Маст. У.П.Свентахоўскі.-Мн.: БелЭн, 2005.-592 с.: іл.
3. Успаміны Дзялендзік Людмілы Іванаўны, 1927 г.н., пражывае ў м. Пагост, вул. Набережная 7.
4. Матэрыялы музея баявой славы ДУА “Пагосцкая сярэдняя школа Салігорскага раёна”.
5. Матэрыялы Салігорскага краязнаўчага музея.
6. Нацыянальны Інтэрнэт-партал Рэспублікі Беларусь [Электронны рэсурс]/ Нац.аграпартал Рэсп.Беларусь.-Мінск, 2006. Рэжым доступу: <http://www.agronationale.by>.-Дата доступу: 23.03.2018.

Дадаткі

Дадатак 1

Дубоўскі Анатоль Ігнавіч

Дубоўскі А.І. вярнуўся з фронту

Сёстры А.І.Дубоўскага Вольга і Алена ў дзень вяртання брата з фронту

ПОД ЗНАМЕНОМ ЛЕНИНА-СТАЛИНА
МЫ ПОБЕДИЛИ!

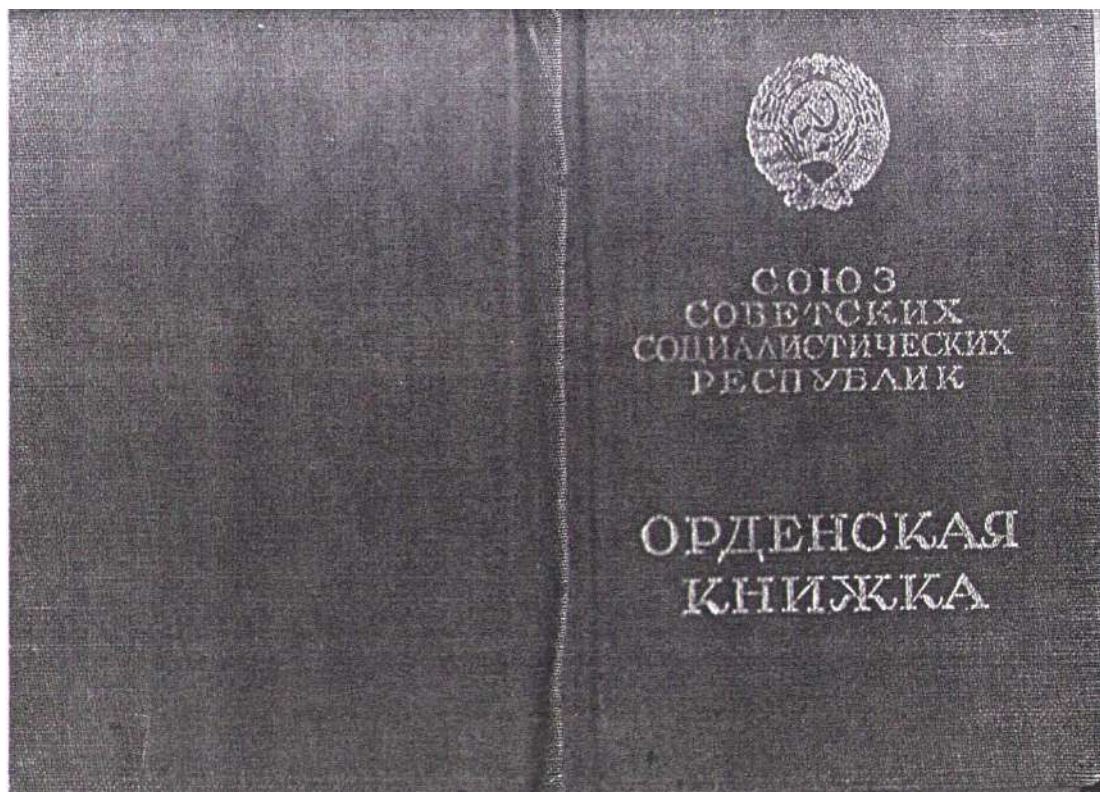
СПРАВКА

30. Июня 1945 г. № 485.

Выдана **Гвардии** **Лейтенанту ДУВОВСКОМУ Анатолию Игнатьевичу** в том, что за отличные боевые действия приказами Верховного Главнокомандующего Маршала Советского Союза товарища **СТАЛИНА** Вам участнику блестящих побед над немецко-фашистскими захватчиками **ОБЪЯВЛЕНЫ БЛАГОДАРНОСТИ:**

1. За овладение городом **НОВЫЙ БУГ**—приказ от 9 марта 1944 г.
2. За овладение городом **РАЗДЕЛЬНАЯ**—приказ № 44 от 5 апреля 1944 г.
3. За овладение городом **ОДЕССА**—приказ № 49 от 10 апреля 1944 г.
4. За овладение городом **СТОЛЫЦЫ**—приказ № 98 от 2 июля 1944 г.
5. За овладение городом **МИНСК**—приказ № 99 от 3 июля 1944 г.
6. За овладение городом **БАРАНОВИЧИ**—приказ № 104 от 8 июля 1944 г.
7. За овладение городом **СЛОНИМ**—приказ № 109 от 10 июля 1944 г.
8. За овладение городом **БРЕСТ**—приказ № 136 от 28 июля 1944 г.
9. За овладение городом **ОРАДЕА-МАРЕ**—приказ № 193 от 12 октября 1944 г.
10. За овладение городом **ДЕБРЕЦИН**—приказ № 200 от 20 октября 1944 г.
11. За овладение городом **НЬИРЕДЪХАЗА**—приказ № 202 от 22 октября 1944 г.
12. За прорыв сильно укрепленной линии противника северо-восточнее **БУДАПЕШТА** и овладение городами **БАЛАШШАДЬЯРМАТ, НОВГРАД, ВАЦ, АСОД, ЭРЧИ**—приказ № 235 от 9 декабря 1944 г.
13. За форсирование рек **ГРОН** и **НИТРА** и за овладение городами **КОМАРЬО, НОВЫ ЗАМКИ, ШУРАНЫ, КОМЬЯТИЦЕ, ВРАБЛЕ**—приказ № 318 от 30 марта 1945 г.
14. За овладение городами **НИТРА** и **ГАЛАНТА** и форсирование реки **ВАГ**—приказ № 323 от 31 марта 1945 г.
15. За овладение городами **ТРНАВА, ГЛОГОВЕЦ, СЕНЕЦ**—приказ № 326 от 1 апреля 1945 г.
16. За овладение городом **БРАТИСЛАВА**—приказ № 330 от 4 апреля 1945 г.
17. За овладение городом **БРНО**—приказ № 345 от 26 апреля 1945 г.

Начальник политотдела 4-го Гвардейского Кубанского Кавалерийского ордена Ленина, Краснознаменного, ордена Суворова Корпуса **Гвардии полковник (ЮРЧЕНКО)**

Награжден орденом	№ ордена	Указом Президиума Верховного Совета СССР
<i>Трудового Красного</i>	<i>1068907</i>	от <i>29 марта</i> 19 <i>78</i> г.
<i>Знамени</i>		от " " 19... г.
		от " " 19... г.
		от " " 19... г.
		от " " 19... г.
		от " " 19... г.
		от " " 19... г.
		от " " 19... г.
		от " " 19... г.
		от " " 19... г.
		от " " 19... г.

и № 017179

Секретарь Президиума
Верховного Совета СССР *Бедрага*
14 апреля 1978

Дадатак 8

УДОСТОВЕРЕНИЕ

Дубовский
Анастасий
Иванович

В СООТВЕТСТВИИ С УКАЗОМ ПРЕЗИДИУМА
ВЕРХОВНОГО СОВЕТА СССР
ОТ 28 ЯНВАРЯ 1978 ГОДА
НАГРАЖДЕН ЮБИЛЕЙНОЙ МЕДАЛЬЮ

ОТ ИМЕНИ ПРЕЗИДИУМА ВЕРХОВНОГО
СОВЕТА СССР МЕДАЛЬ ВРУЧЕНА
22 февраля 1978 года

Болховский Государственный
подполковник (звание, воинское звание и
М. П. *Васильченко*
подпись лица, вручившего медаль)

УДОСТОВЕРЕНИЕ

Хуобовский
Анатолий
Игнатьевич

В СООТВЕТСТВИИ С УКАЗОМ ПРЕЗИДИУМА
ВЕРХОВНОГО СОВЕТА СССР
ОТ 28 ЯНВАРЯ 1988 ГОДА
НАГРАЖДЕН ЮБИЛЕЙНОЙ МЕДАЛЬЮ

ДОЛЖНОСТЬ, ВОЙСКОЕ ЗВАНИЕ И
СЛУЖЕБНОЕ МЕСТО

ОТ ИМЕНИ ПРЕЗИДИУМА ВЕРХОВНОГО
СОВЕТА СССР МЕДАЛЬ ВРУЧЕНА

..... 1988 года

(должность, воинское звание и
служебное место)

М. П.

Дубовский
Анатолий
Игнатьевич

ЗА ХРАБРОСТЬ, СТОЙКОСТЬ И МУЖЕСТВО,
ПРОЯВЛЕННЫЕ В БОРЬБЕ С НЕМЕЦКО-
ФАШИСТСКИМИ ЗАХВАТЧИКАМИ,
И В ОЗНАМЕНОВАНИЕ 40-ЛЕТИЯ
ПОВЕДЫ СОВЕТСКОГО НАРОДА
В ВЕЛИКОЙ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ВОЙНЕ
1941—1945 ГОДОВ

УКАЗОМ ПРЕЗИДИУМА
ВЕРХОВНОГО СОВЕТА СССР

ОТ 11 МАРТА 1985 Г.

НАГРАЖДЕН ОРДЕНОМ

Секретарь Президиума
Верховного Совета СССР

№ ордена *1418006*

А № 420523

ВД № 051718

Дубовский
(фамилия)

Анатольевич
(имя и отчество)

Личный № **А-278970**

М. П. **Дубовский**

ВД № 051718

1. Число, месяц, год и место рождения
8 августа 1922 года
д. Месово,
Солыжского района,
Минской области

2. Национальность **Белорус**

3. Военный билет выдан **Солыжский**
объединенный горьковский
Минской области
(город, область, край, республика)

военный комиссар
Подколяковник
М. П. **Сидоренко**
(подпись)

Дата выдачи **28 апреля 1968 г.**

ВД № 051718

Наименование должностей	С какого времени	По какому времени

ВД № 051718

11. Участие в боевых действиях, боевых походах и партизанских отрядах (где, когда и в какой должности)

Участник ВОВ:
Юго-западный фронт с 12.1942г. по 01.1943г. - ком. сабельного взвода
Степной фронт с 03.1943г. по 06.1943г. - ком. сабель. взвода
19 Белорусский фронт с 08.1943г. по 11.1943г. 04.1944г. по 10.1944г. - ком. эскадрона
Юго Украинский фронт с 01.1945г. по 05.1945г. - ком. сабельного эскадрона

Военны білет

Дубоўскі А.І. з кіраўнікамі раёна ў час святкавання 40 годдзя з дня стварэння калгаса імя Чкалава

Святкаванне 40 годдзя калгаса імя Чкалава

Святкаванне 40 годдзя калгаса імя Чкалава

Дубоўскі А.І. наперадзе сваіх землякоў

Выступленне Дубоўскага А.І. на мітынгу

Выстава тэхнікі на свяце

Дадатак 19

Дубоўскі Анатоль Ігнатавіч са сваім родным братам

